

ДІЯЛЬНІСТЬ ВІЙСЬКОВОГО ПРОКУРОРА В УМОВАХ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ

Туркот М.С.,
к.ю.н., доцент,
завідувач кафедри нагляду за одержанням законів при проведенні досудового розслідування
Національна академія прокуратури України

У статті розглядаються окремі питання організації діяльності військового прокурора в умовах збройного конфлікту. Визначаються основні організаційні заходи, що мусять бути виконані у разі виникнення надзвичайної ситуації. Звертається увага на алгоритм процесуальної діяльності прокурора в зоні проведення антитерористичної операції. Формулюються пропозиції з удосконалення чинного законодавства, що регламентує діяльність військової прокуратури.

Ключові слова: військова прокуратура, військові формування, збройний конфлікт, організаційна та процесуальна взаємодія.

Turkot N.S. / ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ВОЕННОГО ПРОКУРОРА В УСЛОВИЯХ ВООРУЖЕННОГО КОНФЛИКТА / Национальная академия прокуратуры Украины, Украина

В статье рассматриваются отдельные аспекты организации деятельности военного прокурора в условиях вооруженного конфликта. Определяются основные организационные мероприятия, выполнение которых необходимо при наступлении чрезвычайной ситуации. Обращается внимание на алгоритм процессуальной деятельности прокурора в зоне проведения антитеррористической операции. Формулируются предложения по совершенствованию законодательства, регламентирующего деятельность военной прокуратуры.

Ключевые слова: военная прокуратура, воинские формирования, вооруженный конфликт, организационное и процессуальное взаимодействие.

Turkot N.S. / ACTIVITY OF MILITARY PUBLIC PROSECUTOR IN THE CONDITIONS OF THE MILITARY CONFLICT / National Academy of the Public Prosecutor Office of Ukraine, Ukraine

In the article the separate aspects of organization of activity of military public prosecutor are examined in the conditions of the military conflict. Basic organizational events implementation of that is needed at the offensive of emergency are determined.

It is alleged that the exercise of the prosecutor procedural manual pre-trial investigation stems from the constitutional supervisory powers of the prosecutor. Capped a procedural pre-trial investigation in the fighting identities provides for reliable protection of individuals, society and the state from criminal offenses, as well as the protection of the rights, freedoms and legitimate interests of parties to the criminal proceedings, providing fast, lawful and impartial trial investigation.

The author points to the fact. In a combat situation that the prosecutor is obliged to carry out not only the procedural, but also the institutional arrangements.

Attention on the algorithm of judicial activity of public prosecutor applies in the zone of realization of anti-terror operation.

The characteristic features of the military forming are marked and also place of military office of public prosecutor in their system. Attention applies on classification of the military forming – attention applies on classification of the military forming – with status of constabulary organ, with status of reconnaissance organ and another.

Formulated suggestion on perfection of legislation, regulating activity of military office of public prosecutor.

Key words: military office of public prosecutor, military forming, armed conflict, organizational and judicial cooperation.

Необхідність висвітлення проблемних аспектів діяльності військового прокурора в умовах збройного конфлікту набуває сьогодні особливого значення, враховуючи проведення антитерористичної операції (далі – АТО) на сході України.

Дослідженням проблем функціонування органів прокуратури, у тому числі військової, приділяли увагу такі вітчизняні науковці як П. П. Богуцький, І. В. Вернидубов, В. В. Давиденко, В. Т. Мальяренко, П. М. Каркач, І. Є. Марочкін, М. Й. Курочка, С. В. Подкопась, О. М. Толочко, М. К. Якимчук та багато інших вчених. Водночас багато питань, пов'язаних з організацією роботи військової прокуратури в особливих умовах, дотепер залишаються недослідженими.

Протягом двадцяти трьох років становлення України як незалежної держави на її території не було збройних конфліктів. У зв'язку з тим, що у своїй діяльності правоохоронні органи не стикалися з правопорушеннями, вчиненими в умовах бойових дій, у вітчизняній науці майже немає наукових досліджень проблем, пов'язаних зі здійсненням досудового розслідування в умовах бойової обстановки [1, с. 11].

Реалії сьогодення свідчать, що подібні проблеми потребують негайного вирішення з метою забезпечення більшої ефективності роботи слідчих, які проводять досудове розслідування кримінальних правопорушень, вчинених в районі проведення АТО, і прокурорів – процесуальних керівників досудових розслідувань.

Система військових прокуратур в Україні будується за екстериторіальним принципом, що забезпечує максималь-

не наближення до структури і дислокації піднаглядних військових формувань та органів їх управління. Для цих формувань та органів характерні висока мобільність і готовність до мобілізації резервів у разі оголошення особливого періоду. Відповідно до планів бойового розгортання і застосування кожної ланки органів військового управління штати військових прокуратур мають формуватися як на мирний, так і на воєнний час [2, с. 186].

Специфіка діяльності військових прокуратур передбачає, що прокурори і слідчі, які в них працюють, повинні володіти спеціальними знаннями у галузях військової адміністрації, тактики та бойового застосування військ, методики проведення прокурорських перевірок, виявлення та розслідування злочинів [3].

Завдання і повноваження прокурора з процесуального керівництва досудовим розслідуванням, підтримання державного обвинувачення, нагляду за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність, та за виконанням судових рішень у кримінальних провадженнях про злочини, вчинені військовослужбовцями, визначені Наказом Генерального прокурора України від 29 серпня 2014 року № 12гн «Про особливості діяльності військових прокуратур».

Відповідно до п.п. 7-9 галузевого Наказу досудове розслідування кримінальних правопорушень, передбачених статтями 402-421, 425-435 КК України, а також вчинених військовослужбовцями правоохоронних органів та іншими особами, зазначеними у ч. 4 ст. 216 КПК України, які проходять службу та/або працюють в державних

органах чи установах, визначених у п. 1 цього Наказу, здійснюється слідчими військових прокуратур [4].

Розслідування кримінальних правопорушень, вчинених групою осіб, проводиться слідчими військових прокуратур у тому випадку, якщо хоча б один із співучасників є особою, зазначеною в п. 7 галузевого Наказу Генерального прокурора України, або хоча б один із злочинців є військовим.

Окрім того, військовими прокурорами усіх рівнів забезпечується виконання вимог закону при прийманні, реєстрації, розгляді та вирішенні заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення, вчинені військовослужбовцями військових формувань України та іншими особами, зазначеними у п. 7 галузевого Наказу, а також внесенні відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

Саме військові прокурори повинні здійснювати процесуальне керівництво досудовим розслідуванням військових та інших кримінальних правопорушень, вчинених військовослужбовцями військових формувань та правоохоронних органів України, а також злочинів у сфері службової діяльності, вчинених службовими особами державних органів та установ, указаних у п. 1 Наказу; підтримувати державне обвинувачення у кримінальних провадженнях цієї категорії, а, у разі потреби, – оскаржувати судові рішення.

Спори про підслідність вирішують прокурори обласного рівня, а у випадках, коли вони не дійшли згоди, – заступником Генерального прокурора України – Головним військовим прокурором.

У тому разі, коли в силу виключних обставин на певних адміністративних територіях не діють територіальні органи прокуратури, які мають здійснювати там нагляд, за рішенням Генерального прокурора України на військовій прокуратури може покладатися виконання їх функцій.

Особливості взаємодії з командуванням військових формувань, керівниками правоохоронних органів на період надзвичайного, воєнного стану, або проведення АТО, визначаються окремими відомчими нормативними актами.

Аналізуючи основні положення Кримінального процесуального кодексу України, можливо зробити висновок про те, що військовий прокурор у кримінальному провадженні виступає як:

- прокурор – процесуальний керівник досудовим розслідуванням (ним зокрема може бути, прокурор або старший прокурор військової прокуратури гарнізону чи прирівняної до неї військової прокуратури, військової прокуратури регіону, а також відповідного підрозділу Головної військової прокуратури);

- прокурор, котрий здійснює нагляд за проведенням оперативно-розшукової діяльності;

- прокурор, який підтримує державне обвинувачення;

- прокурор – посадова особа органу прокуратури вищого рівня (під час участі у суді апеляційної та касаційної інстанції);

- керівник органу прокуратури (в окремих випадках він одночасно є керівником органу прокуратури вищого рівня відносно прокурора – процесуального керівника і керівника військової прокуратури гарнізону та прирівняної до неї прокуратури).

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про оборону України» [5] військовими формуваннями визнаються створені відповідно до законодавства України і призначені для виконання конституційних функцій захисту суверенітету, територіальної цілісності і недоторканості України сукупність військових об'єднань, з'єднань, частин та органів управління ними, які комплектуються військовослужбовцями і у разі збройної агресії, збройного конфлікту чи загрози нападу виконують покладені на них завдання шляхом безпосереднього ведення воєнних (бойових) дій.

Військовими формуваннями в Україні є: Збройні Сили України, Національна гвардія України, Служба безпеки України, військова прокуратура у складі органів прокуратури України, Державна прикордонна служба України, Управ-

ління державної охорони України, Служба зовнішньої розвідки України, Військова служба правопорядку у Збройних Силах України, Державна спеціальна служба транспорту Міністерства інфраструктури України, Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України тощо.

Виходячи з характеру завдань, які виконуються військовими формуваннями, характеру та обсягу повноважень їх службових осіб, ці формування умовно можливо поділити на: 1) військові формування зі статусом правоохоронного органу, 2) зі статусом розвідувального органу, 3) військові формування, які не здійснюють правоохоронну чи розвідувальну діяльність [6, с. 81-82].

З введенням в дію Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) до різновидів правоохоронної діяльності необхідно віднести також здійснення гласних (наприклад, в порядку ст. 333 КПК України) і негласних слідчих (розшукових) дій. Такі дії виконуються оперативними підрозділами органів внутрішніх справ, органів безпеки, Національного антикорупційного бюро України, Державного бюро розслідувань, органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового і митного законодавства, органів Державної пенітенціарної служби України, органів Державної прикордонної служби України та письмовим дорученням слідчого, прокурора. Згідно ч. 2 ст. 41 КПК України під час виконання цих доручень співробітник оперативного підрозділу користується повноваженнями слідчого. Відтак окремі підрозділи Служби безпеки України і Державної прикордонної служби України у випадках участі за дорученням слідчого або прокурора (у тому числі – й військового) у здійсненні кримінального провадження набувають додаткових процесуальних повноважень [7, с. 32-34].

Не є військовими такі формування, як Державна пенітенціарна служба України, органи і підрозділи Цивільного захисту, воєнізованої охорони, а також підрозділи територіальної оборони, які не комплектуються військовослужбовцями.

Факт належності військовослужбовців до того чи іншого військового формування на підставі, притягнення їх до кримінальної відповідальності певного виду не впливає. Водночас процедура проведення окремих слідчих (розшукових) дій, застосування заходів забезпечення кримінального провадження для певних категорій військовослужбовців може різнитися.

Говорячи про алгоритм здійснення процесуального керівництва в умовах проведення АТО, треба виходити із самого поняття процесуального керівництва як комплексу процесуальних і організаційних заходів, які здійснюються прокурором – процесуальним керівником і спрямовані на виконання іншими представниками сторони обвинувачення (членами групи прокурорів, слідчим, детективами, керівником слідчого підрозділу, співробітниками оперативних підрозділів) у межах своєї компетенції завдань кримінального провадження. При цьому потрібно враховувати, що процесуальне керівництво досудовим розслідуванням у кримінальних провадженнях про злочини проти порядку проходження або несення військової служби – це законний та ефективний засіб спрямування прокурором за допомогою наданих йому процесуальних повноважень перебігу процедури досудового розслідування у досудовому провадженні.

Здійснюючи процесуальне керівництво досудовим розслідуванням, яке проводиться слідчим – військовослужбовцем (наприклад, слідчим Служби безпеки України), а також окремими слідчими (розшуковими) діями, які виконуються у передбачених законом порядках оперативними підрозділами, військовий прокурор виступає у тому числі як військовий начальник відносно зазначених військовослужбовців. Відносини підлеглості у цьому випадку випливають з повноважень прокурора, передбачених статтями 36, 37-40 КПК України, а також з письмового рішення про призначення його процесуальним керівником у конкретному кримінальному провадженні; постанови про

створення групи прокурорів тощо.

Право щодо процесуального керівництва досудовим розслідуванням впливає з конституційних наглядових повноважень прокурора, його процесуальних прав та обов'язків у кримінальному провадженні і передбачає забезпечення належного захисту особи, суспільства, держави від кримінальних правопорушень, охорону прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження, а також забезпечення повного, швидкого та неупередженого досудового розслідування.

В умовах ведення бойових дій, так само під час підготовки до них, або після проведення чергової бойової операції на прокурора покладається обов'язок здійснення не лише певних процесуальних, а й організаційних заходів, оскільки без їх проведення неможливо належним чином виконати заходи процесуального характеру.

У зв'язку з цим істотного значення набуває взаємодія прокурора як з представниками відповідних органів військового управління, так і з керівниками органів прокуратури, органів внутрішніх справ, місцевого самоврядування з організаційних питань. Зокрема йдеться про організаційні аспекти забезпечення прокурорської діяльності – надання приміщення для розміщення прокуратури (відділу), підрозділів Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, інших військових формувань, які сприяють прокурорів у виконанні завдань кримінального провадження, виділення місця для гауптвахти та багатьох інших поточних організаційних питань. Слід зазначити, що виконання не всіх з перелічених завдань повинен забезпечувати керівник органу прокуратури; водночас він може висловити своє бачення щодо їх реалізації.

Важливо, щоб спеціальне приміщення, яке обладнане для тримання затриманих військовослужбовців (так само для відбування адміністративного стягнення у виді арешту з утриманням на гауптвахті в порядку ст. 32-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення), – гауптвахта Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, знаходилося поблизу від місця розташування органів військового управління. Так само бажано, щоб відповідні підрозділи правоохоронних військових формувань, уповноважені на проведення оперативно-розшукових заходів, негласних слідчих розшукових дій, так само слідчих дій в порядку ст. 41 КПК України, мали можливість у найкоротший термін вийти на зв'язок з прокурором – процесуальним керівником.

Першочергове значення має криміналістичне забезпечення діяльності військових прокуратур (відділів) в зоні проведення АТО. Прокурори та слідчі повинні мати індивідуальну вогнепальну зброю (пістолет, автомат) і засоби захисту (каска, бронезилет), комп'ютерну та іншу оргтехніку, доступ до мережі Інтернет тощо. Як правило, в умовах знаходження у певній віддаленості від зони ведення бойових дій це питання можливо вирішити шляхом використання 3G-модему мобільного доступу до мережі, у разі ж перебування на місцевості, де відсутня зона покриття Інтернет, за необхідності внесення даних в Єдиний реєстр досудових розслідувань, зазначену операцію можливо здійснити за допомогою телефонного зв'язку.

Наявність у слідчого криміналістичної валізи сприятиме прискоренню здійснення огляду місця події, зменшить термін проведення окремих слідчих дій.

Діяльність військового прокурора в умовах збройного конфлікту майже щодня потребує від нього використання знань в різних галузях юриспруденції, так само напруження умінь і навичок у юридичній та військовій сферах. Додаткові знання прокурору потрібні, починаючи з огляду місця події, призначення необхідних експертиз, оцінювання слідчих версій скоєння злочину в умовах неочевидності, і до правильного побудування тактики допиту підозрюваного, свідка, потерпілого тощо. У зв'язку з викладеним обґрунтованим та доцільним вбачається відновлення ін-

ституту прокурорів – криміналістів в органах прокуратури, у тому числі у військовій.

Районом проведення АТО вважаються визначені керівництвом АТО ділянки місцевості або акваторії, транспортні засоби, будівлі, споруди, приміщення та території чи акваторії, що прилягають до них і в межах яких проводиться зазначена операція. Межі району проведення АТО визначає керівник оперативного штабу, він же приймає рішення про використання сил і засобів, що залучаються до її проведення (ст.ст. 1, 12 Закону України від 20 березня 2003 року «Про боротьбу з тероризмом [8]»).

Певні особливості в умовах бойової обстановки має затримання військовослужбовців. Законом України від 05 лютого 2015 року «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності військовослужбовців, надання командирам додаткових прав та покладення обов'язків в особливий період» Статут внутрішньої служби Збройних сил України доповнено ст. 221. Зазначена норма не прирівнює командира військової частини до уповноваженої службової особи в розумінні положень статей 207-210 КПК України, але наділяє його додатковими повноваженнями, порівняно з особами, які вправі здійснити затримання в порядку ст. 207 КПК України. Отже, у командира військової частини виникає право (одночасно й обов'язок) затримати військовослужбовця за умови, що останній вчиняє діяння, що підпадає під ознаки злочину, пов'язаного з непокорю, опором чи погрозою начальнику, застосуванням насильства, самовільним залишенням бойових позицій та визначених місць дислокації військових частин (підрозділів) у районах виконання бойових завдань. З метою затримання командир (начальник) має право особисто застосовувати заходи фізичного впливу без спричинення шкоди здоров'ю військовослужбовця та спеціальні засоби, достатні для припинення протиправних дій. Право на затримання та застосування заходів фізичного впливу до військовослужбовців виникає в уповноваженої військової службової особи в умовах: 1) особливого періоду; 2) воєнного стану; 3) бойової обстановки.

Окрім того, у бойовій обстановці командир (начальник) може застосувати зброю чи віддати підлеглим наказ про її застосування, якщо в інший спосіб припинити злочин неможливо, при цьому уникнувши заподіяння смерті військовослужбовцю.

У разі, якщо дозволяють обставини, військова службова особа (командир, начальник) перед застосуванням заходів фізичного впливу, спеціальних засобів або зброї повинна голосом чи пострілом угору попередити про це особу, проти якої можуть бути застосовані такі заходи.

Тобто, зі змісту ст. 221 вбачається, що в умовах особливого періоду не кожна військова службова особа, а лише командир (начальник) може особисто затримати військовослужбовця, який є його підлеглим або віддати наказ на таке затримання. Вказані повноваження командира (начальника) розповсюджуються й на випадки, коли військовослужбовець, стосовно якого застосовуються заходи фізичного впливу чи спеціальні заходи, не знаходиться у його підпорядкуванні.

Застосування заходів фізичного впливу або спеціальних засобів повинно передувати попередження про це голосом, а застосування зброї – постріл угору. Можливо попередження одночасно як голосом, так і пострілом.

Дотримання командиром (начальником) правил затримання військовослужбовця не тягне відповідальність за ст. 4261 КК України, крім випадків, коли в умовах надзвичайного або військового стану потерпілому внаслідок застосування заходів фізичного впливу чи спеціальних засобів спричинено тілесне ушкодження. У бойовій обстановці підставою для внесення даних до Єдиного реєстру досудових розслідувань є наявність факту смерті затриманої особи.

Таким чином, в умовах збройного конфлікту керівник органу військової прокуратури зобов'язаний налагодити з

органами військового управління взаємодію з організаційних та процесуальних питань; при цьому для належного

виконання службових обов'язків прокурорські працівники повинні володіти знаннями та навичками у військовій сфері.

ЛІТЕРАТУРА

1. Туркот М. С. Проблеми здійснення досудового розслідування у районі проведення антитерористичної операції / М. С. Туркот, Г. О. Ганова // Вісник прокуратури – 2014. – № 12. – С. 11–20.
2. Кримінально-правові та кримінологічні основи забезпечення воєнної безпеки України : наук.-практ. посіб. / [Туркот М. С., Богуцький П. П., Дячук С. І., Вернидубов І. В., Сегеда С. П.]. – К. : Видавничий дім «АртЕк», Національна академія прокуратури України, 2014. – 246 с.
3. Про внесення змін до Закону України «Про прокуратуру» щодо утворення військових прокуратур : Проект Закону від 08 серпня 2014 року № 4446а [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
4. Про особливості діяльності військових прокуратур : Наказ Генерального прокурора України від 29 серпня 2014 року №12гн [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.gp.gov.ua>.
5. Про оборону України : Закон України від 06 грудня 1991 року № 1932-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 9. – Ст. 106.
6. Правовий порадач учасника бойових дій : довідник / [І. В. Вернидубов, А. О. Галай, М. С. Туркот та ін.] ; за заг. ред. та вступне слово О. М. Литвака. – К. : Національна академія прокуратури України, 2015. – 106 с.
7. Туркот М. С. Військові формування в системі Воєнної організації України / М. С. Туркот // Вісник прокуратури – 2014. – № 11. – С. 31–43.
8. Про боротьбу з тероризмом : Закон України від 20 березня 2003 року № 638-ІV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.www.rada.gov.ua/>

УДК 34.03

РЕФОРМУВАННЯ ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ ЯК ЧАСТИНА ПРОЦЕСУ АДАПТАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ

Фурсова О.І.,
фахівець зовнішньої політики
Київський міжнародний університет

У статті розглядається питання дієвості прийнятих Україною міжнародно-правових зобов'язань у сфері адаптації та уніфікації національного законодавства щодо діяльності правоохоронних органів, зокрема функцій прокуратури, до європейських стандартів. Висвітлені законодавчі зміни, які вступили в силу після прийняття нового Закону України «Про прокуратуру» від 14 жовтня 2014 року.

Ключові слова: органи прокуратури України, правова система, міжнародний досвід, компаративістика, адаптація, уніфікація, процес.

Фурсова О.И. / РЕФОРМИРОВАНИЕ ОРГАНОВ ПРОКУРАТУРЫ УКРАИНЫ КАК ЧАСТЬ ПРОЦЕССА АДАПТАЦИИ НАЦИОНАЛЬНОЙ ПРАВОВОЙ СИСТЕМЫ К ЕВРОПЕЙСКИМ СТАНДАРТАМ / Киевский международный университет, Украина

В статье рассматривается вопрос действенности принятых Украиной международно-правовых обязательств в сфере адаптации и унификации национального законодательства относительно деятельности правоохранительных органов, в частности прокуратуры, к европейским стандартам. Освещены законодательные изменения, которые вступили в силу после принятия нового Закона Украины «Про прокуратуру» от 14 октября 2014 года.

Ключевые слова: органы прокуратуры Украины, правовая система, международный опыт, компаративистика, адаптация, унификация, процесс.

Fursova O.I. / PROSECUTOR'S OFFICE OF UKRAINE REFORMATION AS A PART OF NATIONAL LEGAL SYSTEM ADAPTATION PROCESS TO THE EUROPEAN STANDARDS / Kyiv International University, Ukraine

The article reveals the issue of adopted by Ukraine international legal obligations efficacy regarding national legislation over law enforcement bodies' adaptation and unification processes to European standards, specifically Prosecutor's Office. Exposed the legislative changes, which are already in force due to adoption of the new Law of Ukraine «On Prosecutor's Office» on October 14, 2014.

Prosecutor's Office of Ukraine reform carried out since the independence of our state, acquires special features in today's conditions. It occurs simultaneously with the law enforcement agencies' reform across the state. Obviously, the main role is given to legislatures who standardize tasks and powers of law enforcement, determine their competence, the mechanism of interaction. The legislator bears responsibility and determines these parameters of law enforcement which can make them efficient especially for the civil society benefit. It is important to examine the international experience and implement its positive features in national practice during the high-quality legal framework development process.

The article aims to explore the international experience and analyze the positive and negative tendencies of European law implementation in the national legal system.

The new Law «On Prosecutor's Office» cancels the function of observance and application of laws supervision of a number of subjects, such as the central and executive authorities, local councils, businesses, enterprises, organizations, regardless of the ownership. It is a major step towards the unification of state authorities practice to the European standards. However, a negative feature of this innovation is the lack of provisions that regulate the function of observance and application supervision over the laws to other bodies, for instance, depending on the scope.

Key words: Prosecutor's office of Ukraine, legal system, international experience, comparative studies, adaptation, unification process.

Реформування органів прокуратури України, яке здійснюється з часу здобуття незалежності нашої держави, набуває особливих рис в умовах сьогодення. Воно відбувається одночасно з реформуванням усієї правоохоронної системи держави. Безумовно, головна роль тут відводиться законодавчим органам, які унормовують завдання і повноваження правоохоронних органів, визначають їхню компетенцію, механізм взаємодії. Саме від законодавця залежить визначення таких параметрів роботи

правоохоронних органів, які зроблять її ефективною наспереди для громадянського суспільства. При розробці якісної законодавчої бази важливим є вивчення міжнародного досвіду та запровадження його позитивних рис у національну практику.

Метою статті є дослідження міжнародного досвіду діяльності органів прокуратури та аналіз позитивних та негативних тенденцій запровадження європейських правових норм до національної системи права.